

Comandantului Redactorului

Cancelaria Redacției

în
Strada Tragatorului (Lő-
vészutca), Nr. 5.Scrisorile nefrancate nu se vor
primi decât numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federației”.
Articolii trimisi și nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politic, literar, comercial și economic.

Va eși Mercuri-a, Vineri-a și Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre șase lune . . . 6 „ „
Pre anulu întregu . 12 „ „

Pentru Romani'a:

pre a. întregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserțiuni:

10 cr. de linia, și 30 cr. taos'a tim-
brale pentru șesee-care publica-
țiune separată. In locul deschisă
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.Pest'a, 20. sept. 1872.
2. oct.

Eri în prim'a octombrie s'a deschis cu mare solenitate noulu anu scolasticu la universitatea de Pest'a. Cu acesta ocaziune noulu rectoru alu universității, dr. Petru Hatala, a rostitu unu discursu de inaugurare, care pote să faca epoca în istori'a acestui institutu de învățămîntu. Dlu Hatala a dezvoltat în discursulu seu nisece idei liberale, cari merita a fi luate în consideratiune nu numai d'in motivulu, că recunosc și aproba superioritatea științei asupra statului și bisericeii, — ceea ce nici că s'ar fi pututu contestá, — ci mai vertosu d'in impregiurarea, că aceste idei liberale le-a pronunțat unu professoru de teologia, unu prețu, unu omu care se țiene de tagm'a aceluor sofisti infalibili, cari voru să prescrie legi științei și minții sanetose, că pînă unde se încumete și pînă unde se strabata. Cuvintele prin cari noulu rectoru și-a caracterisat programulu anului seu de officiu, voru aflá resunetu pre totindenea. Pre unde numai existe scrutare și cugetare, pricepere și interesu pentru viet'a științifică, pentru „libertatea științei.”

Știința și propagarea științei, instrucțiunea, — dîce dlu Hatala — trebuesc să fie libere de tote stavilele impeditoare, ce statulu și bisericea vrêu să li puna; ambele potu să prospereze și să se desvolte numai în deplina libertate; căci ori-ce presiune d'in partea unei puteri straine impedează scrutarea științifică și o fortieze a se abate pre căli false, ori-ce presiune d'in afara submina binecuvîntarea, ce instrucțiunea liberă are să o aduca a sup'ra singuraticilor individi și asupra natiunii. ~~Statulu și bisericea n'au dreptu d'a se face curatori ai științei, căci ambele aceste institutiuni sunt opere ale științei, fapte ale cugetării ratiionale și morale, care nu recunosc alte legi, decâtu legile logicele sale nestramutabile. Ce rezultate a esoperatu bisericea, de câte ori s'a încercatu a negá, nimici și a oprí succesele, triumfulu cugetării științifice? Ea a esoperatu, precum se știe, numai dejosire pentru auctoritatea sa, s'a facutu de batujocur'a lumii și, în fine, totu-si a trebuitu să recunosca ceea ce la începutu a persecutatu cu ura și inimizțe. Pământulu totu-si se misca, și stelele se invertu în giurulu lui după legi eterne, nestramutabile, — cu tote că primii apostoli ai acestui adeveru au fostu maltratati pînă și omoriti. Așide, fără effectu va resuná și Enciclic'a și Syllabus; rot'a siuatorie a tempului va sfarimá pre pigmeii, cari voru cadé în ogășele sale, și spiritulu omenescu va continuá a urmá legile cugetării proprii și după aceste legi a se pogorí în aduncimele lucrurilor și în întunereculu secliloru trecuti spre a scote la lumin'a d'flei aurulu adevărului.~~

Bisericea nu trebue să puna pedeci științei și să se redice a sup'ra ei; bisericea chiaru și aceea trebue să conceda, că știința să faca obiectu de scrutare d'in doctrinele sale, spre a aflá și dovedí intru câtu și câte d'in tessele și dogmele sale potu trece și potu avé valoare că manifestațiuni divine, și câte sunt apoi opere ale omului, cari ér' de omeni se potu nimici.

Facultatea teologică se nu fia scoasă d'in legatur'a celoru mai înalte institute de învățămîntu; facultatea teologică se remana și mai departe membru; parte întregitoria a universității. Închisi prin „muri chinezesci” de aerulu liberu alu scrutării libere, despartíți de viet'a sociale de la universitate și aruncati în braciile unilaterale și marginite ale dressurei d'in seminarie ruginite, — ce va fi atunci de prețu, cari sunt chiamati că conducatori și învățatori ai poporului? Necunoscuti cu progressele tempului, preții nu voru ajunge a cunoște, s'eu voru învățá a cunoște reu esșegintiele tempului; singuri în chiliele pustie ale seminarioru va fi cu nepotintia a-si cascigá cunoștința despre vietă și despre straformările multiple ale ei. Teologi'a se va ossificá, se va rescolá contr'a rezultatelor scrutării și va intrá în opozițiune periculoasă. Tote acestea se voru poté evitá, voru fi imposibile, dacă teologi'a se va învățá pre fa-

cia, sub control'a lumii, și dacă preții se voru educá în comunitate și în legatură cu inteligenti'a viitoria a unei natiuni.

Cestiunea bisericeii bulgare, despre carea vorbiseram mai pre largu în unulu d'in numerii trecuti ai diariului nostru, continuá a preocupá atentiunea întregii Europei de presinte privirea toturor-a e îndreptată spre Constantinopole, loculu intrunirii marelui consiliu ecumenicu alu bisericeii orientale. Russi'a ce e dreptu, miscă tote petrele pentru că să esopere una contielegere între grecii ortodossi și bulgarii slavi, dar' tote staruintiele și influinți'a generalulu Ignatieff, nu potura înduplecá conciliulu ecumenicu d'a nu dechiară de schismatecu pre esarculu bulgaru d'impreuna cu intréga natiunea bulgară, și-a-i pune sub escomunicatiunea cea mare. Precum se vede patriarcatulu ecumenicu se afla cu totulu în man'a fanaticiloru greci, și generalulu Ignatieff nu potu a si cascigá în partea sa numai pre patriarculu d'in Ierusalimu, care, ce e dreptu, refusá d'a-si dá consentimentulu și a subscrie actulu de escomunicare, inse elu e cu totulu impotentu în faci'a ortodossiloru fanatici. Deci rumperea între bisericea grecescă și bulgară e iminentă, și asié totu momentulu ni pote aduce sciri fatale d'in putredulu imperiu alu Osmaniloru, și cunoscundu noi viu'a interessare a Russiei pentru nefericitii bulgari, asupriti și subjugati nu numai pre terrenu politicu, ci și bisericescu, cine știe, dacă nu cum-va chiaru acestu pasu precipitatu și gresítu alu conciliulu ecumenicu d'in Fanarul Constantinopolei, locu de trista suvenire pentru noi romani în genere, și în specia pentru fratii nostri d'in Romani'a liberă, va accelera dezvoltarea și resșovirea cestiunii orientale, care de mai multu tempu amenintia Europ'a cu conflagratiune generale.

Altu evenimentu importantu ce avem a înregistrá lu forméza fără indoiele, conversarea presiedintelu republicei franceze Eugeniu d'Arnoult, renumitul publicistu francezu și redactore alu diariulu „Patrie” despre siatiunea Franciei. Dlu Thiers dechiară în conversarea sa, că nu dorește nemic'a alta-ce, decâtu numai pacea, și că în acésta dorintia a sa convine cu tote celelalte puteri, chiaru și cu barbatii de stat ai Germaniei, caroru-a li trece mai pucinu prin minte d'a întreprinde unu resbelu nou contr'a Franciei. După acésta introducere emina-minte pacifică, conversarea presiedintelu se descompune apoi în urmatoriele gruppe de idei. Mai înainte de tote se face imputare barbatiloru de stat ai Germaniei marea erore politică a rumperei Alsaciei și Lorenei de cătra Franci'a executată în ametiél'a triumfulu; facundu apoi una revista asupra reporteloru esterne ale Franciei cătra celelalte puteri, presiedintele republicei dá espressione viuă simpatieloru cătra Austri'a; după aceea amintesece relatiunile amicale d'între Franci'a și Itali'a ceea ce altu cum nu însuffa neci una temere, și în fine accentua sinceritatea sentiminteloru Russiei faciă de republic'a franceză. Thiers perhorresceza resolutu veri-ce resbunare prin arme, accentuandu resbunarea prin labore și spiritulu industriariu. — După câte-va cuvinte incuragiatrice pentru industri'a Franciei, carea n'a suferitu neci una scadere în renumele și concurenți'a ei, și carea are se joce unu rolu forte importantu la resbunarea pacifică, illustrulu oratoru constata, că de presinte Franci'a are una armată escelintă. În fine presiedintele republicei dîce, că ce e dreptu, nu pote garantá pentru venitoriu, atâta inse pote dechiară cu securitate, că dacă contr'a vointiei toturor guvernelor ar' întrevin vre-unu evenimentu, care ar' conturbá pacea europeană, Franci'a nu va avé neci cea mai mica parte la acestu evenimentu.

Camera reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 28. sept., 1872.

Presiedintele St. Bittó deschide siedinti'a la 10 ore a. m. D'între ministrii au fostu presinti: Lónyay, Pauler, Szlávy, Wenckheim, Tisza, Tóth, Kerkapoly și Tréfort.

După verificarea procesulu verbalu alu siedintei trecute, deputatul Iuliu Horváth se verifica definitiv.

Massilianu Uerményi interpellează pre ministrulu-presiedinte, și în specie pre ministrulu pentru apărarea țierei în privinți'a înființării casarmeloru permanente pentru truppe, întrebându-lu, cându are guvernulu de cugetu a presinta camerei proiectulu de lege în acésta privinți'a. — În responsulu seu ministrulu-presiedinte Lónyay promitte că va presintá proiectulu de lege respectivu încă în tomn'a acésti'a. — Interpellantele e multumitu cu responsulu ministrulu, și camer'a îe actu despre elu.

Ionu Paczola pune pre biuroulu camerei raportulu comisiunii judiciare prime, privitoriu la mandatele deputatiloru c. Stef. Eszterházy și I. Gullner. În ambele cercuri electorale se ordineză investigatiune; în cerculu d'antâiu se esmitte că comissariu Car. Radvánszky, ér' în alu duoilea Valentinu Császár. — Tad. Prileszky presinta raportulu comisiunii judiciare 9, după care deputatii Carolu Eötvös și Franc. Éder se verifica definitiv.

Se publica apoi resultatulu scrutiniulu d'in siedinti'a ultima, și în comisiunea jud. 3. se alege dr. Ales. Mocioni, în locul deput. Ant. Mocioni.

Col. Radó presinta raportulu comisiunii economice, care se va tipari și distribui.

Alad. Molnár pune pre biuroulu camerei proiectele de legi acceptate de comisiunea centrală, și cari se referesc la universitatea d'in Clasiu. Se voru pune la ordinea d'flei în siedinti'a de marti, 1. oct.

După aceea se ceșescu a trei'a ora și primescu definitiv proiectele de legi acceptate în siedinti'a d'in urma.

Urmeza apoi la ordinea d'flei dezbaterii generale a sup'ra proiecteloru de adresa presintate camerei.

Propunetorii Franciscu Pulszky și Col. Tisza, luandu cuvintulu fie-care recomanda camerei acceptarea proiecteloru lor, celu d'antâiu recomanda spre primire proiectulu elaboratu de comisiunea pentru adresa, ér' oratorele alu duoilea proiectulu centrului stangu. — După aceea ministrulu-presiedinte Lónyay face nesece observatiuni la unele assertiuni ale deputatulu Col. Tisza, și cu acésti'a siedinti'a se inchiaia la 2 1/2 ore d. m.

Siedinti'a de la 30. sept., 1872.

După verificarea procesulu verbalu alu siedintei precedente, presiedintele invita pre reprezentanti a se înfaciá câtu mai numerosi la servitiulu divin ce se va celebrá în catedral'a d'in Bud'a în 4. oct., la 10 ore a. m., cu ocaziunea d'flei onomastice a Majestății Sale. După aceea anuncia mai multe petitiuni juridictionarie, cari se trecu la comisiunea petitiunaria.

Urmeza raporturile comisiunilor judiciare. Comisiunea I. a annullatu alegerea deputatulu Nicolau Tassý, alesu în Zala-Baksa, d'in cauza că mandatulu lui nu correspunde cerintieloru legii; presiedintele comisiunii alegatorice se condamna la una mulctă de 100 fl., pentru că a acclamatu deputatu pre bas'a unui protocolu defectuos, ér' în cerculu respectivu se publica alegere nouă. Comisiunea IV. a verificatu definitiv patru deputati; spre investigarea alegerii deputatiloru Andreiu Batha și D. Majthényi a emisu de comissari pre And. Schmausz și Ant. Molnár, ér' alegerea deput. Iuliu Csaba a annullatu-o. — Comisiunea V. a verificatu pre Fridericu Schreiber, ér' spre investigarea alegerii deputatulu Car. Hets a emisu pre Paulu Buzinkay și Ios. Szomjas.

Ministrulu de interne Vilhelmu Tóth respunde la interpellatiunea deputatulu Aloisiu Degré, în privinți'a institutulu d'in Borsod-Miskolcz, pentru ajutorarea celoru ce voru a se casatori. Interpellantele nu este multumitu cu responsulu ministrulu, inse camer'a îe actu despre elu.

Urmeza la ordinea d'flei continuarea dezbaterii generale a sup'ra proiecteloru de adresa. După Ales. Trifunác și Iul. Schwarcz, cari si-recomendara proiectele loru attentionii camerei, celu d'antâiu proiectulu de adresa a lui Svetozaru Miletics, ér' celu-a-laltu pre alu partitei reformistiloru, Bela Lukács pledeza în favorulu proiectulu de adresa a partitei dechiane, ér' Danilu Irányi spriginescu pre a lui Ernestu Simonfi, și cu acésti'a siedinti'a se inchiaia la 2 ore d. m.

Discursul deputatului Alessandru Buda

pronunțiat în ședința de la 23. sept. a camerei reprezentanților, cu ocaziunea prezintării proiectului de lege privitoriu la înființarea unui tribunal de primă instanță în Sioncut'a-Mare.

Onorab. camera! Punendu pre măs'a onor. camere proiectulu meu de lege, privitoriu la înființarea unui tribunalu regescu în Sioncut'a-Mare, districtulu Chiorului, mi-ieu libertate a me rogă pre câte-va momente de prețuită atențiune a onor. camere, spre a-mi potē desfășurā pre scurtu motivele si modest'a-mi parere.

Onorab. camera! Districtulu Chiorului are de sute de ani autonomia politica si juridictionaria, si că municipiu d'in părțile adnese i s'a concesu si dupa reincorporare esecerea acestui dreptu santu, în annulu treentu inse, cu ocaziunea organizării, fū surprinsu si cu dorere a esperiatu, că e lipsitu de acestu clenodiu prețiosu, pastratu cu fidelitate d'in cele mai vechi tempuri, fiindu-i transpusu tribunalulu d'in Sioncut'a-Mare, centrulu districtului, în comitatulu Satumariu, la Bai'a-Mare, unu punctu marginariu, pre candu alte comitate cu asemenea estindere si poporatiune, precum: Zarandulu, Crasna, Ugocea, Turotiu, ba chiaru si mai mice, precum Torn'a, si-au pastratu tribunalele lor, si asiē d'ntre 52 comitate d'in Ungari'a numai pre districtulu Chiorului l'a ajunsu acesta lovitura amara!

Dupa catagrafi'a mai recenta districtulu Chiorului numera 54.000 suflete cu unu teritoriu de 19.000 mile patrate. Poporatiunea lui apartiene eschisivu clasei proprietarilor; numerulu processelor civile si criminale, necomputandu aci numeroasele processe urbariale si de commassare, se urca preste 6000, de unde se vede apriatu, că elu are lipsa neincungurata de judecatori'a collegiale.

Mai înainte cu căti-va ani Chiorulu a edificatu, pre langa ore-care ajutoriu d'in partea guvernului, inse d'in poterea propria, unu pretoriu pomposu, care ajunge mai multe sute de mii, si care e providiutu cu localități mari si cu carcere moderne. Acestu pretoriu ar' potē face onore si altui comitatu mai avutu d'in Ungari'a, si asiē chiaru si d'in punctu de vedere alu economiei de statu se simte necesitatea unui tribunalu în Sioncut'a-Mare, că-ci localitatea nu costa pre guvernul neci unu cruceriu.

Onor. camera! Administrarea justitiei are trei atribuțiuni principale: celeritatea, efitinetatea si sē fie usioru accesibile. Dupa parerea mea chiaru aceste trei motive au indemnatu corpulu legelativu spre a acceptā acēsta organizare scumpa, care lugrigie parintiesca, dorere, a ayutu efectu chiaru contrariu a sup'ra districtulu Chioru, că-ci tribunalulu s'a transpusu la Bai'a-Mare, unde mare parte d'in poporatiune trebue sē peregrineze câte 8—9 mile cu osteneala si spese mari, spre a se potē folosi de tribunalu.

Onor. camera! Nu me numeru intr: acei-a cari voiescu a face capitalu natiunali d'in cause curatu private; neci nu appartienu la acei-a, cari considera de meritu daca si-implinescu detorintele loru cetatienesci; abstragundu deci de la acestea credu a fi cu scopu d'a aminti, că districtulu Chiorului e locuitu de romani, cari traiescu cu pucini un-

guri de acolo în contielegere cordiale si fratiesca. Precum mai înainte cu sute de ani, asiē si acum'a romanii d'in Chioru solvescu promptu competintiele de sange si avere, ce detorescu patriei; districtulu Chiorulu e unulu d'in acele comitate pucine, unde pre langa tote improductivitatea pamentului, si cu tote că darea de pamentu nu este impartita în unu modu tare justu si dreptu, — elu totu-si sēu n'a remasu cu nimicu în restantia, sēu daca a remasu cu prea pucinu a remasu, si acēst'a cade numai în rubric'a proprietariloru mai mari.

Poporatiunea romana d'in districtulu Chiorului totu-de-un'a si cu cea mai mare sinceritate s'a alipitu si tienutu la constitutiunea si integritatea patriei, — ba inca asiū potē aduce esemple că districtulu Chiorului a innaltiatu si tienutu la acestu standardu de alipire chiaru si atunci, candu elu a caditu d'in manile celoru-lalte comitate apartienetorie de Ungari'a. În 1847 Chiorulu a fostu celu d'antăiu d'ntre comitatele apartienetorie, care si-a tramisu reprezentantii sei în Posoniū, si că unu copulu credentiosu si fidelu s'a aruncatu la sinulu patriei mame; — inse dorere, acum singuru numai districtulu Chiorului este pedepsitu pre nedreptu, numai elu este despoiatu de tribunalu.

Onorab. Camera! Atātu dreptulu istoricu, cătu si ecuitatea si dreptatea cern cu voce inalta, că districtulu Chiorului sē-si recapete tribunalulu; — uu-mi trebue mie grătia, eu numai dreptate cern.

Acēsta afacere, sēu mai bine proiectu de lege, s'a asternutu inca si înainte dietei tecute, s'a pertractatu în sectiuni, comisiunea centrale si-a datu parere imbucuratori si numai scurtimea timpului si d'ilec ultime ale acelei diete au fostu caus'a, că acestu proiectu de lege nu s'a redicatu la valere de lege.

Rogu onorabil'a camera, a tipari acestu proiectu de lege si a-lu dá apoi la sectiuni spre pertractare prealabile. Cu ocaziunea desbaterii meritorie voiu vorbi mai pre-argu.

Montiglio (Itali'a) 24. sept. 1872.

Avramu Iancu.

Si elu ne parascesc!

Carpati, regele vostru mori. Crutiatu de ferulu izimieiloru, l'au neciu tradarea lor. . .!

Peregrinandu în lume, cercai unu lucru, o opera asup'ra carei-a oprindu-mi-se mintea si anim'a, se aflu pace. Cercam sublimulu si nu observai că ratecescu pre ruine.

Ce e omulu? ce sunt oparile, monumintele lui nesipu si creta.

Privescu în giuru de mine si nu vedu de cătu corone frante, tronuri sdobite, victime si carnefici, apesati si apesatori.

Mi vorbira de Libertate si Justitia, si vedui omeni incatenati, pre santulu Horia frantu cu rot'a . . .; mi aretara Templulu Gloriei, lu admirai, dar' intrebundu numbrele audii blastemulu lui Camoens, carni-a unu selavu d'in Jav'a cersia p'nea; vedui pre Mariu plangundu pre ruinele Cartagenei, pre Catone cercandu-si salvetia în spad'a sa, pre Brutu desperandu si imprecandu virtu-

tea, pre Mihaiu, victima tradării. Audi unu gemetu de agonia intr'unu spitalu; erau Gilbert si Bolintineanu, ce morira desperati.

Intrebai mormintele, templele anticelor si moderneloru divinităti; si vedui fanatisme seculorulu trecundu-mi pre d'inainte si aretandu-mi o mare de sange . . .

Meditai lungu asup'ra destinului omenescu, si m'am convinsu că pucini sunt cei ce se bucura, si multi cei ce suferu.

Istori'a lui Prometeu si a lui Jesu, vulturulu si Goltoga, accepta pre cei ce lucra pentru binele omenimei.

Câte intelligenție nobili morte înainte de tempu, câte anime generose frante, câte suflete divine reduse la desperatiune!

Unde sunt marii Lucratori ai omenirei? Ce lasara în urma-li, afara de sufletulu lor memoritoriu? Unu pumnu de pulvere, de lacrimi, de sange, si de anima . . .!

În 1848 sorele Libertății straluci în tota pomp'a s'a asup'ra Daciei; dar' vai, acellu sore în curundu cadu intr'o eclipsa internale, si d'in acellu intunerecu esi unu tristu frémeta; erā caderea natiuneii romane în vechiu-i mortu.

În anumite epoce Spiritulu creatoru insufliesce creț'a, si face sē brilleze suflete că alu lui Scipione, Camilla, Mihaiu, Horia si Iancu.

Iancu fū mai multu decâtu unu erou, fū unu martire. Elu combatu pentru una idea, cea mai nobile si mai sacra.

Pre bandier'a ce elu a arborata în 1848 stă scrisu: „Dreptu si Libertate.”

Nici o lupta nu avu o devisa mai santa, nici unu erou o cauza mai mare de apertatu.

„Danemarca e unu arestu” — dicea Amletu. Patri'a lui Iancu erā unu mare arestu, si elu s'a insarcinatu a o peface intr'o patria libera si ferice.

Ianculu avu acea anima mare, acelu coragiu, acelu amoru nemarginitu alu Libertății, si acea ura titanica contra tiraniei — ce facu d'in omu unu erou, d'in erou unu martiru, ori unu semidieu. — Elu fū celu mai enratu car eteru alu lui 1848. — Iancu, Barbutiu, Balinta si Assentiu Severu, patru bravi, destulu de mari pentru că sē illuștre o epoca.

Inimiculu fū umilitu, frantu. Cine-i cascigă victoriele? Anim'a, amorulu braviloru sei munteni, cari se luptau cantandu.

Elu se luptă, alergă că o flacara, mersulu lui erā unu triumfu.

„Unu singuru omu care combate pentru dreptu — dice V. Hugo — e tare că o legiune.”

Eca forti' a lui Iancu.

Elu combatu, dar' ce folosira victoriele sale? Abie terminata acea lupta titanica ce ne-a costatu 40.000 de victime, regele muntiloru fū recompensatu. . .! cum? o scimu cu toti. . .!

Istori'a potē ertā multoru tirani, dar' nu va ertā preucidietorii lui Mihaiu, Horia si Iancu.

Sunt doreri cari ucide moralminte, si doreri cariucidu si moralminte si fisicaminte. Dorerea lui Iancu apartiene speciei antaie.

Dorerea e unu canceru ce se nutresce d'in carne, si

FOISIORA

Cronicele Romaniei.

PREFACIA.

LA A DOUA EDITIUNE.

La 10. aprilie, annulu acestu-a 1872, s'au implinitu duoe-dieci de ani de candu am datu la lumina antai'a editiune a Letopisitiiloru Moldovei. Asta-di publicu, că a doua editiune, Cronicele Romaniei.

În acestu intervalu de duoe-deci de ani, câte s'au petrecutu în țerra nostra! Insa-si țerra s'a transformatu! Visulu stramosiloru nostri, marele scopu nationale allu lui Stefanu si alu lui Mihaiu, s'a realizatu: Asta-di avem unu Romania.

În istori'a poporeloru lumii moderne cu deosebire demna de tota mirarea esta sortea natiunii romane! D'in inceputu incungurata de puternici vecini, în lupta secularia cu ei, suppusa apoi si sfasiata în mai multe trunchiuri, nu nna data ea a fostu pre marginea prapastiei; nu una-data esiatinti'a si chiaru numele seu au fostu în ajunulu de a fi sterse d'in cartea omenirei; si, faptu curiosu! tocmai în acele momente de dorere, candu fiii ei cei mai energici, cei mai plini de credintia în vitalitatea giutei romane, desperau, tocmai atunci Providenti'a luă de mana pre natiunea nostra, că pre una fiica iubita între ficele cele mai iubite, o scotea d'in tote pericolele, si o realtiā mai tenera si mai sdravena de cătu fusesse înainte orei peririi! Navemu dara dreptu, noi Romanii, de a sustienē că la gurele Dunarii de jos, noe ni s'a datu una misiune de implinitu!

Se apropie duoe sute de ani de candu, — în midiloculu resbelorulu esteriore si civili, în midiloculu a totu felulu de tiranie d'in la intru sub cari apoi si-a perditu si viet'a — Mironu Costinu, în 1677, scriendu Letopisietulu

Moldovei, dicea aceste doreroase cuvinte: „Ce, sossira asup'ra nostra cumplite aceste vremi de acum, denustamă descriore, cide grigisisuspunuri; si, la acestu felude scriore, gandunglobodusi fāra valuri trebuesce; era noi privim cumplite vremisicumpenamarepamentuluinos-trusinoe!”

Cinci-dieci de ani mai tardu, situatiunea devenisse si mai rea; si betulu Ionu Neculce, aproape de a-si inchide ochii, dupa una lunga vietia plina de furtune, strigā în marea sa dorere: „O h! O h! O h! Seraca țerra a Moldovei! ce sorte de vietia ti-au caditu! Cum au mai remasu omu traitoria în tine de mare mirare este, cu atâte spurcatiani de obiceiuri ce se tragu până asta-di în tine, Moldovo! etc.”

Candū asemenea accēte dorerosse esiau d'in peptulu betraniloru nostri cronicari, fie-care d'in ei, omu de statu insemnatu allu timpulu lui seu — Mironu Costinu, mare Vornicu alu Moldovei, arele dicea lui Duca-Voda: sē nu dā muloculu, că pamentulu acestu-a este fragmentatu cu sangele mosiloru si stramosiloru nostri; si Ionu Neculce, ultimulu Hatmanu purtatoriu de resbelu, carele în fruntea ostirii Moldovene a contribuitu la salvarea lui Petru celu Mare pre tiermurile Prutului, — ei nu numai aretau dorerile tristulu seculu în care traiau, dara prevedeau si prevestiaul victoriele nenorociri ale țierrei: taiarea sēu isgonirea ultimiloru Domni romani, secululu de feru si de tina alu fanariotiloru prefacerea orasieloru dunarene în cetāti turcesci, cedarea pre unu timpu a banatulu Craiovei, perderea până asta-di a Bucovinei si a Bassarabiei, în fine mai multu de cătu eminent'a stergere a țierrelor romane de pre chart'a Europei!

Si, cu tote aceste, dupa grozavulu potopu stralucescu curcubeulu reinseinării orizontului Romanescu! Marea revolutiune franceza dice poporeloru, că si Christu lui Lazaru: sculati-ve! Numele lui Napoleonu, că în tota lumea,

strabate si la Dunarea de josu! Sentiementulu nationale renasce. Tudoru Vladimirescu revendica drepturile nu numai ale țierrei, dara si ale classeloru desmostenite. Ellu iē arm'a nu numai în contra fanariotiloru, dara si în contra boieriloru, sēu a despotilororulu norodulu, spre a intrebuintā propriile salle cuvinte. Revolutiunea sa nationala, si totu-una-data sociala, este semburile nu numai allu revolutiunei d'in 1848, dara si allu actului de emancipatiune d'in 2. maiu 1864. Fanariotii se isgonescu d'in domni'a Moldovei si a țierrei romanesce. Pre urma nasce resbellulu între Russi'a si Turci'a d'in 1828—1829. Pacea de la Adrianopole se inchiaia. Autonomi'a Principatorulu se consantiesce prin acestu tractatu intr'unu chipu positivu. Domniile romane, viagere si allesse, dupa datina strabuna, se reinfiintēza. Unu guvernulu intemeiatu pre anume legi si asiedimente, suppusu controlulu Adunariiloru obscesci, inlocuesce ocarnuirea desfrenata si destructrice a despotiloru straini; si ginta a Romananu pere!

Dara, noue nenorociri viu sē appese vechile colonte ale lui Traianu! Protectoratulu russescu degenerēza în Proconsulatu. Domni nu sunt de cătu nisce locoteninti ai consularulu Tiarului. Tota sentiementulu de nationalitate si de libertate este interdusu si innabusitu!

Revolutiunea franceza d'in 1848 si-afla resunetulu — că în tota Europ'a — în Iasi si în Bucuresci! Inse, miscarea este în curendu reprimata. Ocupatiunea turco-rusēca vine în ajutorulu reactiunii d'in lăntu. Autonomi'a țierrei redevine unu simplu cuventu; garantiile nationali si constitutionali ale tractatulu de Adrianopole se inlocuescu prin hidos'a Conventiune de la Balt'a-Limanu, care este negatiunea a tota independintia, a tota libertatea si egalitatea d'in lăntu! Domni nu se mai allegu de țerra; ei se numescu

1) Serisore inedita a lui Tudoru Vladimirescu cătra betranulu Nicolae Golesecu, d'in collectiunea dlui Dimitrie A. Sturza Miclausēnu.

inca d'in cea mai delicata: „anim'a si creerii.“ Catone vedindu perduta caus'a republicei, si-smulge viscerile si le arunca inamicului in facia; Iancu vedindu perduta „caus'a romana“, si-smulge ratiunea si o arunca in faci'a Fortunei tradatorice.

Frémétulu armeloru tace, silentiulu se intinde preste mormintele martirilor, si Ianculu tradatu adreseza unu tristu adio codrilor si fratiloru sei de arme: „Adio munti ce-mi fureti regatu si asilu, — adio arma ce cu mine ai combatutu pentru libertate, — adio gloriosi soci de arme ce me vedurati luptandu r o m a n e s c e in fruntea voastra, adio! Pentru ce nu am moritu? Cátu erá de frumosu a mori intr'o dí de lupta!“

Carpati, regele vostru, gloria romaniloru, spaim'a inimiciloru a moritu! Eu intiellegu lamentările voastre, — voi sunteți mai simțitori decâtu multi Romani cuteza-voiu a vi dice: „Carpati, redicati-ve fruntea!“

Daca intr'o dí pre altariulu lui Augustu a crescutu spontaneu unu lauru, pentru-ce nu ar' reinverdi pre fruntea voastra, carea odinora-i erá patria?

Nu cutezu sperá

Ér voi frati de arme, voi desmosteniti cari cereti o patria, multumiti de a-i apartiené cellu pucinu prin actulu nascerei si prin sudorea fruntei, plangeti, parintele vostru ve abandona pentru eternitate.

Totu ce o mare, nobilu si gloriosu se duce.

Inimicii nostri au unu teribilu aliatu: mortea!

Barnuti, Balcescu, Panu, Muresianu, Eliade, Bolin: neanu, Iancu s'au dusu, lasandu in urma-li unu голу pre care seculii nu-lu voru imp'le. Mortea secera spicele cele mai frumoase d'in hold'a Romaniei, pre candu inimicii ni fabrica catenele sclaviei.

Martirii ideei si ai actiunii s'au dusu, dar' ni lasara o sacra ereditate: „esemplulu de a-i imita, si spiritulu loru.“

Dar' intiellege-vomu noi acellu spiritu?

Vocea onorei si a detorintei strabate-va pana la audiulu nostru?

Ianculu a moritu fara a lasá urmatori

De trei ori blastemati se fiti voi cari l'ati ucisu!

A moritu regele muntiloru, glori'a Romaniloru, spaim'a tiraniloru.

Salve, spirite immortali! Eu ve admiru, me inchinu voe, punu Romani'a sub protectiunea voastra, i asteptu or'a r. sbunării!

Dar' suná-va acea ora? si daca va suná, Romanii o voru audí? Nu dormu ei? Nu si-au intrauritu ei fruntea pentru cá se nu se véda rusinea ce o acopere?

Daca asiu poté asiu face unu sbiciu d'in gloriele nostre trecute si asiu bate lasitatea Romaniloru de adi

Scumpi morti, primiti tributulu admiratiunii, a recunoscintei si a lacrimeloru nostre. Voi ati moritu in timpu.

Candu libertatea e condamnata la morte, fericiti acei-a ce se ducu cá se o afe in morte! Martiri, dormiti in pace, caus'a ce aperiati erá santa! Voi v'ati dusu, ati abandonatu acésta tiera in care romanulu e sclavu, unde nationalitatea lui e proscrisa, unde libertatea e rastinita pre cruce, si dreptatea incatenata.

in Constantinopole, séu, mai bine dicundu, in Petersburg; si not'a comitelui de Nesselrode contesta natiunii Romane pana si glorios'a sa origine!

Candu presentulu erá atátu de negru, écca si viitorulu ce in 1852 ne asceptá. Principatele erau in ajunulu de a fi luate de cátra Rusi'a zalogu pentru chiaia Sautului Mormentu! Sub pretestu de a se ocroti Grecii ortodossi, Romanii ortodossi aveau a-si vedea tiera ocupata de armiele Imperatului ortodossu, si data prada totoruru relleloru resbellulu!

Cu asemenea trecutulu, presentulu si viitorulu, cum, dara, se nu desperámu de sortea tierrei si a natiunii nostre, cu tote cá pre atunei-a eramu in verst'a sperantiei, eramu juni! Cum, dara, in 1849—1852, candu amu severftu publicarea collectiunii Cronicleloru Moldovene, se nu fiu si eu lovit de acea ing.igire dorerora despre viitorulu nostru, pre care una ressimtia tota generatiunea contimpurana, sfasiata in individualitátile sale, loloovita in illusiunile salle celle mai placute; si asié, chiaru in capulu acelei editiunii, se recomendu, animeloru lovite de dorerile patriei, studiulu istoriei nationali, cá limanulu de mentuire, cá singurulu oraculu ce ni mai poteá spune viitorulu?)

Ei bine, tocmai atunci, candu natiunea renunció chiaru la sperantia, Franci'a, Angli'a si Itali'a redican manusi'a ce Rusi'a arruncasse lumii civilizate. Resbellulu Crimeei nasce! Drapellele poteriloru aliante falfaia pre zidurile sfarimate ale Sebastopolei. In acellu-a-si timpu, una mana de Romani se facu pelerinii si apostolii nationalitátii loru. Ei strabbattu in officinele pressei si in cabinetele diplomatiloru; glassulu loru ajunge pana la tronurile Monarchiloru, arbitrii lumii! Energi'a si eloquenti'a loru devine stapana opiniunii publice: si Romani'a este copilulu de predilectiune allu Europei, precum fusesse Hellad'a in 1821—1828!

Pacea de la Parisu se inchiaia in 18/30. marte 1856.

2) Vedi prefaci'a la antai'a editiune.

Frati, dormiti in pace, voi ati moritu in tempu, voi nu veti asistá la suferintia, rusinea si lasitatea nostra.

Voi ati moritu, si noi nu ve vomu resbuná! Ras'a resbunatoriloru a peritu

Dormiti in pace! ér tu spirite nobile allu lui Iancu, tu, care pre candu te afiai in arestulu teu de creta, erai ofuscatu de negru'a dorerei, asculta rogarea mea: „Eliseiu a cerutu dela Elia candu se inaltá in caru-i de focu la ceru — se-i lasa hain'a sa: eu ceru protectiunea ta, ti ceru acea fortia de vointia, acellu coragiu, si acea potintia de sacrificiu ce facura d'in tine unu erou si unu martiru. Asculta-me, eu-ti juru a fi unulu d'in resbunatorii tei! Ti-juru! ti-juru! ti-juru!

Dr. I. C. Dragescu.

De la Societatea academica d'in Bucuresti.

Siedinti'a III. d'in 7. augustu, 1872.

Presedintele [Laurianu] deschide siedinti'a comunicandu societatii cá Aless. Odobescu au offeritu pentru bibliotheca societatii acad. unu esemplariu d'in Dictionariulu etymologicu de Cihacu si unu esempl. d'in cartea lui Roessler „Romanische Studien“ [societatea primesce cu viua multumire] apoi cá Dr. Odobescu ari au resbunatu cá primesce cu multumire a fi membru correspondente alu societatii acad. rom. Dupa acestea presentedia conaturile delegatiunii, cari se tramittu la commissiune. In fine citeste seria cestiuniloru cari sunt asta-di la ordinea diliei, ad. a. fissarea siedintieloru publice, b. cestiunea diplomeloru, c. propunerea parintelui Melchisedecu Radeanu si d. „tendentiele ostili Romaniloru aparute pre campulu literaturii straine.“ — Hodosiu inainte d'a se incepe discussiunea a sup'ra cestiuniloru puse la ord. diliei citeste una propunere (subscriba de mai multi membri) prin care se cere a se decide inca de acum cá sessiunea presente se inchiaie cu finea lui Aug. c. ? — Se pune la ord. diliei pentru sied. proxima. — Relativu la fissarea siedintieloru publice se decide a se amaná pana candu membrii, cari au se vorbesca nu voru annunciá cá sunt gat'a cu discursurile loru. — In privinti'a diplomeloru. presied. spune cá pentru a se face 400 diplome in sensulu decisiunii luate in ann. tr. (11. sept. 1871.) artistulu au cerutu 150 galb. — si neavendu foudu in adinsu allocatu pentru acest'a, éra d'in fondurile extraordenarie ne avendu sum'a ceruta, apoi parandui-se summa forte mare nu au essecutatú decisiunea si este de opiniune, in starea actuala a finantieloru societatii, a se face provisoriu diplomele cátu de simplu tiparite, ceea ce n'ar costá mai multu de 15 galb. — Baritiu cere a se amaná cest. pana ce se va vedé de ce fonduri dispune societatea in ann. cur. — Odobescu cere a se amaná cestiunea pana in an. viit. éra altii pana la votarea bugetului. In fine se decide a se amaná d'in consideratiuni econcmice. — In privinti'a offerului de 400 galb. a parintelui Radeanu se decide a i-se respunde: cá societ. primesce cu multumire, l'invita deci a versá banii in cass'a societatii, care i va platí pre vietia dobend'a de 10% tramissa in doue termine cu dovada d'in partea dsalle despre primire legalisata, inse cu condi-

Romanii sunt chiamati de a se rostí însu-si ei in privinti'a viitorei organizatiunii a patriei loru; si inadinsi tramisi ai Areopagului Europeanu rinu in Bucuresti si in Iasi spre a ascultá glasulu si dorintiele unei natiunii desceptata d'in mormentu!

Ventulu libertatii imprascia nuorii negri de pre orizontele Dunarii de giosu. Ce mare, ce frumoasa epoca incepe atunci! Dupa seculi de despotismu si de inosire n tionala si sociala, tote clasele poporului Romanu se intrunescu in Adunările mume d'in 1857! Frati'a Romanesca renasce! Pre acellea-si bance si pentru acellu-a-si mare scopu: Formarea Statulu i Romanu, se intrunescu intr'una stringatura de mana: Domni, boeri si sateni. Atunci n'amu mai avutu a serie istoria; amu facutu istoria!

Moldov'a, cu tota individualitatea sa istorica, cu tote interesele salle proprie, avendu consciintia a mareloru sacrificie materiali ce avea se faca in favorea unei mari idee, este sublima de abnegatiune! Ea se rostesece unanima in favorea Unirii! Spre a ajunge la potintia de a se rostí liberu, ea avea nevoia a se luptá, si se lupta cu barbatia si in contr'a influintiei active d'in afara d'in partea Turciei si a Austriei, si in contr'a presiunii fara de margini a guvernului intregu allu lui Vogorides, rouditu Caimacamu cu missiunea anume de a combatte aspiratiunile nationali! Protectoru activu si generosu allu acestoru aspiratiunii este Napoleonu III, cátu a imperatitu geniulu bine-facutoru allu Romaniei.

Rusi'a atunci si-parasesce si ea politic'a gresita, si se intorce la politic'a drepta d'in timpulu tractatelor de Kainardji si de Adrianopole. Alaturea cu Franci'a ea sprigina ideea Unirei, pre care degiá o recunoscuse si o garantasse in principiu prin regulamentulú organicu d'in 1832.

Prusi'a si Itali'a, si apoi si Angli'a ieu sub scutulu loru dorintiele si trebuintiele natiunii romane. Si astu-felu, se inchiaia Conventiunea de la Parisu, care, daca nu ni dá

tiunea d'a nu fi dupa mortea dsalle neci una pretensiune d'in partea rudeniiloru. — Dupa acestea presedintele punendu in discussiune tendentiele ostili a literaturii straine in contr'a Rloru, face verbulu noua espunere resumata despre cuprinsulu cartii lui Robertu Roessler „Romanische Studien“ [typ. 1871.] in care se vede una tendentia noua (ba vechia inventata de Engel, etc. si neci decâtu de Roessler) in contr'a originei latine a poporului Rom. propune a se studiá cartea apoi a i-se face una refutatiune cá resbunatu in contr'a hypothesei sustienute de autorulu. — O d o b e s c u areta regretele salle cá in process. verb. d'in sied. preced. nu s'a trecutú motivele pentru cari d'insulu a propusu a se pune in discussiune tendentiele literaturii straine in respect. Rloru si in specie a lui Roessler, spune cá societatea acad. are missiunea sacra de a fi aperiati'a traditiuniloru nationali si istorice, — de aceea propune cá se se traduca cartea cu spelese societatii, fiindu co acesta carte asta-di joca unu rolu mare in Europ'a resumendu tote theoriele istorice a sup'ra Rloru cá se se vedea absurditatea, apoi marele apparatus de isvore scientifiche si citatiuni, cá se i-se respundia chiaru prin ele si as felu se se atitie dorintia d'ani-se respude, se servesca si cá scola de modulu cum se se desbata cestiunile scientifiche si „a-lu traduce este alu combate.“ Inse care cá se se alega d'in iusu-si sinulu societatii unu membru, si se nu se publice traductiunea fara d'a fi insocita unde trebeue de notele necesarie cu cari se se combata hypothesesle erronate. Papiu spune cá pentru asemenea cestiuni ar fi bine se essiste una revista a societatii, dupa cum a esprimitu dorintia si dlu Massimu, inse imposibilitatea ei s'a discutatu si s'a vediatu si alta data. Nu se pote uní cu pareerea Dlu Laurianu si Odobescu pana candu unu membru allu soc. dupa unu studiu seriosu allu cartii nu va veni cu unu raportu scrisu in care se arete: ce si cum tratedia Roessler istori'a Rloru si dup'aceia de s'ar gasi cá merita se se puna in desbatere, se se ocupe societatea precum s'a facutu acest'a si in academi'a ungresca (ca-ci Roessler se occupa si de istori'a ungresca, cartea lui are tendentie politice imbraccate cu caracteru istoricu.) Deci propune a se multumi Dloru Laurianu si Odobescu pentru aducerea la cunoscentia a nuoru asemenea carti si a se insarciná cei cari au apelatu la nesce asemenea studie si cátu mai curendu se presentadie reporturile loru scrissé atáiu despre Roessler cátu si despre dictionariulu etymologicu alu lui Cihacu precum si despre unu articlu importantu a supra Romaniloru aparutu: in Revist'a trimestrale francese „Romania.“

Societatea academica dupa lunge discussiuni primesce propunerea Dlu Papiu.

Siedinti'a IV. de la 9. augustu, 1872. Se citeste process. verb. allu siedintiei preced. si cerendu-se a se face ore cari modificatiuni s'a amanatu autenticarea. Presied. comunica doue scriissori un'a d'in partea Dlu Ionu Ionescu si alt'a d'in partea Dlu Stefanescu, prin cari ambii declará cá primescu a fi membrii correspondenti ai societatii acad. — Sionu cere pentru floromanulu francez Bataillard cátu unu esemplariu d'in tote tipariturele societatii, si se decide a i-se da. Dupa acest'a propune si a se numi membru onorariu. — Massimu propune asemenea a se numi membri onorari si DD. Diez

Unirea, dara celu pucinu ni dá midilocene si potintia de a ajunge la realisarea ei!

Si asié renascerea Romaniei devine una realitate!

De la 1859 pana la 1864, ce n'am facutu! Alegerea unui singuru Domnu pentru ambele Principate; si, in curundu, cá consequentia, unirea tierriiloru plina si intréga; secularisarea averiloru monastiriloru inchinate si neinchinate; oborirea clăcii (boieresculu); improprietarea tierraniloru! — Marea questiune sociala, care pretodindeni a constatatu sacrificie materiali colossali, ruin'a de clase intregi si siroie de sange, in Romani'a se desléga fara una picatura de sange, fara ruin'a nimenui; ba chiaru d'in contr'a de la alu duoile. annu, productiunea agricola se induoesce, si bonurile rurali salva averea a sute de proprietari indetorati! — Si apoi, egal'a indrituire a totoruru claselorú societatii romane; suffragiulu universale; instructiunea publica generala, gratuita si obligatoria; inarmarea intregi natiunii, cá principiu, si, in faptu una armata numerosa si bine organizata, cum Dunarea de josu nu vediusse una asemenea d'in timpurile lui Stefanu si Mihaiu! Si câte alte reforme, adeveratu lib.rale! Unificarea codiciloru, cu maritagiulu civile cu juriulu, cu oborirea pedepsei de morte; legea juditiana; legea comunalu; camerele de commerciu si de agricultura; concursurile si expositiunile de agricultura si de industria nationala, sistemulu metricu decimale etc. etc!

Si, mai pre susu de tote, rumperea Conventiunii de la Parisu, in cátu ea marginia autonomi'a tierrei; si, cá preambululu la Statulu d'in 1864. Europ'a recunoscendu Romaniei dreptulu absolutu de a si prefaca guvernulu si legile d'in intru dupa trebuintiele si interesele sale, fara celu maimicu amestecusii interventiuene d'in afara!

(Va urmá.)

M. C. Galignicenu.

VARIETATI.

si Cihacu, cari prin scrierile lor au addusu mare serviciu litera'rei romane. Proponentii se invita a veni cu propunerile lor candu numirea de membri onorari va fi la ordenea dillei. — Baritiu cere ca proponentii se nu se grabesca a propune allegerea de membru a vre unei persone inainte d'a fi bine assemnati de mai nainte prin scrisore, ci se nu se intemple se ne espu nemu la refusu. — F'et u unindu-se cu parerea Dlui Baritiu atrage si dsa attentionea societatii a supr'a acestei cestiuni delicate. — Presiedintele luandu cuventulu areta ca de si nu essiste articlu anume in regulamentul societatii in care se se cera de la propo- nentii de numiri de membri onorari si corresp. a veni cu scriissor: d'in partea candidatiloru ca primescu, totu-si espe- rientia ne dictedia a adopta una assemene mesura. Inse ca acesta cestiune in currendu va veni la ordenea dillei, propo- pune a se lu' in desbatere, dupa decisiunea siedintiei pre- ced. propunerea Dlui I. Hodosiu si consocii, d'in 7. aug. a. c. d'a se inchide sessiunea anului presente, la 20. aug. a. c. Punendu-se in discuss. acesta propunere se admite in principiu a se grabi societatea d'a termina lucrariile ei catu mai currendu possibile, fara inse a se fissi si diu'a inchi- derii sessiunii fiindu ca nu se pote prevedé candu se potu termina lucrariile necesarie d'in sessiunea anului currente. Findu ca comisiunile insarcinate cu cercetarea reportululu gener. alu delegatiunii nu sunt inca gat'a, presied, ridica siedinti'a anuciandu pre cea viit. pre sambet'a la 1 ora dupa amedia-di, in care la ordenea dillei va fi cetirea si desbaterea reporturiloru comisiuniloru cu cercetarea rep- ortululu delegatiunii.

Cãtra p. t. dd. prenumeranti ai „Sionului rom.“

Subscribulu cu parere de reu vine a anuciã, cum-cã e necesitatu a sistã edarea mai departe a „Sionului rom.“ Pre cãtu de mari indemnãri si sperantie mi se faceãu la inceputu d'intr'o parte si alt'a, cã in intrepiunderea mea, reclamata cã necesaria, voi fi spriginitu cu caldura, pre atãtu de dorerosã mi-fu desamagirea, vediendu, cã numerulu prenumerantiloru in semestrulu I. abã se urca la 280, era in alu II. abã la 200. De aci daca cine-va va precugetã, cã mai bine de $\frac{1}{4}$ a prenumerantiloru sunt si adi in res- tantia cu refuirea pretiului, inca si pre semestrulu antãiu; daca mai incolo i-voiu spune, cã pre mine tipariulu unui numeru me costa 60 fl. v. a., marcele postali cu plat'a speditoriulu si alte amenunte vre 6—7 fl. celu pucinu: usioru va poté calculã si precepe, cã continuarea mai de- parte intre) a. feliu de giurestãri mar' costã atari sacrificie materialã, pre cari nimele le pote pofti de la unu individuu singulariu, dara nici cã asiu fi in stare a-le suportã. Mar- tori ai cifreloru de susu mi-sunt frații clerici d'in acestu seminariu gr. c. centrale, caroru li-a statu totu-de-un'a deschisu protocolulu de prenumeranti, si mi-sciu conditionile tipografice.

Cu tote aceste nu mi-vine a crede, cã provinci'a nos- tra basericesca se va lasã si se va poté lasã pre venitoriu fora unu organu de publicitate alu seu propriu, mai alesu dupa ce si in program'a sinodului prov. tienneu se suscepuuse unu punctu referitoriu la acest'a. De s'ar' templã dreptu ace'a, cã o atare foia pãna in 1. ianuaru 1873. se se scota la lumina, atunci plusalu pretiulu de prenumeratiune, ce mi-s'a solvit si corespunde numeriloru restantii d'in „Sion. r.“, lu-voiu strapune fora intãrdãre numitei foie, la d'in contr'a lu-voiu retornã p. t. domniloru prenumeranti respec- tivi. Dara de alta parte si eu me rogu si ceru, cã onoratii dd. restantiaru se nu pregete a mi-solvi cãtu mai curendu restantia; cã-ci sunt unii, cari mi-detorescu cãte 20—30 fl. si mai multu; ba unii mi-promisera, cã mi-voru solvi in anumit. tempu si restantie de pre periodulu trecut, fora in sa si fi tienneu cuventulu.

Nu potu in fine se nu-mi respicu si-cu calea acestã recunoscinti'a si multiamit'a cea mai fierbinte escel. s'le parintelui nostru metropolitu, dr. Ioan e Vancea, pen- tru rar'a gratia, cu carea a binevoitu — nu a face promisi- uni gole, cumu capetai d'in vre doue pãrti, ci in fapta — a prenumerã „Sionulu rom.“ pre semestr. I. pre sãm'a a 39 (treidieci si noue) archive parochiali. Bunulu Ddienu lu- custe in multi fericiti ani, cã se pota dá inca numeroase exemple de marinimi'a si liberalitatea-i cunoscuta, se pota dá si acelor, cari de asemenea ar' avé potintia si deto- rinti'a de a-lu imitã pre asemeni cãli, asta-di unice man- titorie pentru baserie'a si natiunea nostra.

Vien'a, in dia' a crucei 1872.

Dr. Gregoriu Silasi.

Anunciu.

Subscribulu au deschisu cancellaria de advo- catura si primesce a se insarcinã cu totu felulu de cause processuali si private precum si a mediu- loci imprumuturi.

A se adress'a: Pest'a, Rathhausplatz Nr. 8. I. Stock.

Demetriu Ionescu,
advocatu.

.. (Curiositãti postale.) Intre faptele curiose, cari le cuprinde raportulu annuale alu directiunii pos- tale anglase, aflamu, cã in annulu trecut [1871] numerulu epistoleloru, cari nu s'au potutu immanuã, se urca la 3,500,000, a cartelor de corespondentia la 300,000. Aprope 80,000 d'in epistolele neimmanuate cuprindeau diverse obiecte, 15,000 epistole n'aveau neci una adresa, d'intre cari multe erau incarcate chiaru si cu bani si bancnote. Publiculu areta mare negligintia si in tramitarea de pachete pretioase. Asiã s'a pusu la posta in anulu trecut unu pachetu cu unu oro- logiu scumpu si bani de aur, fara cã se fi fostu recomen- datu, sigilat, si chiaru si nelegatu. — In Vasingtonu, in Americ'a, s'au agramaditu la 3 milioane epistole, cari nu s'au potutu immanuã. Pre 58,000 epistole n'a fostu scrisu neci tierra, neci orasiu, pre 400,000 nu erau marce, 3000 aveau marce, dara neci o adresa. In aceste 3,000,000 epis- tole s'au aflu 92,000 dolari in bani suatori, si 300,000 dolari in cambii si alte note. Prin urmãro in fia care epis- tola, care n'a potutu fi immanuata, s'a aflu unu dollaru in bani sãu in pretiu de bani.

.. (Innaintãre) Mai multi officiali de contabi- litate de la directiunile financiali au fostu innaintati d'in classea III. in a II, intre acesti-a aflamu si unu romanu, pre D. Ione Poparadu, cã-ci alti doi: Iosifu Macu- tiu si Augustu Bradeanu (Brogyany) cu tote cã numele lor semena a fi romanesci, nu credemu cã sunt romani, ci ma- giari s'au magiarisati, de ora ce man'a unui ministru ma- giaru care ar cutediã a subscrie de odata numirea a trei officiali romani, de si numai de a 99 classe, ar fi de siguru lovitã de paralizia incurabile!

.. (Alegerile d'in scaunulu Preto- riulu) [Udvarhelyszék]. Ministrulu de interne prin orde- natiune d'in 27. sept. a. c. cãtra comitetulu centrale alu numitululu scaunu, nemicesce decisiunea acestui-a: d'a se face a dou'a alegere si despune, cã literele credentionali se se immanuedie immediatu candidatiloru Gavrilu Ugronu si Blasiu Orbanu (baronu), cari cu ocasiunea alegerii d'in 1—8. iulu, capetasse celle mai multe voturi. Ministrulu motivedia ordenatiunea sa cu §. 47. art. V. 1848. dupa care cestiunea majoritãtii absolute a voturilor este de com- petenti'a camerei si neci decãtu a comitetulu centrale, precum si-arrogasse acestui-a.

Sciri electrice.

Perpignan, 28. sept. Eri avu locu una lupta intre truppele regesci si intre 600 carlisti comandati de Sebals; cesti d'in urma se retrasera spre Aja si a sãra provocara cetatea Puicerda a capitulã, dupa respingerea capitulatiunii, noptea trecuta se acceptã unu atacu contr'a cetãtii, dar' carlistii s'au departatu.

Belgradu, 28. sept. Principele plecã asta-di cu ministrii la Cragjevatiu spre a deschide scupcin'a.

Perpignan, 28. sept. Intre truppele regesci, comandate de Baldrich, si intre carlisti, condusi de Sebals, avu locu una lupta seriosa. Carlistii fure batuti totalmente si fugira cãtra confine.

Parisu, 29. sept. Gambetta tienneu in Gre- noble unu discursu, in care dïse: De 45 anni in- coce Franci'a se radiema pre anumite classe ale societãtii, si acest'a e caus'a tuturor nenorociri- loru nostre. Oratorele nu se increde in sinceri- tatea conservativiloru, cari voiescu a fundã o re- publica constit. si liberale. Adeveratii rebu- blicani se nu se increda in comedi'a acest'a, si la alegerile proxime se eschida pre toti corifeii monarhisti de mai inainte.

Constantinopole, 30. sept. Conci- liulu ecumenicu dechiarã beserie'a bulgara de schis- mateca; actulu respectivulu consiliulu se ceti eri in beserie'a d'in Fanaru; numai patriarculu d'in Ierusalimu a refusat d'a subscrie actulu.

Constantinopole, 1. oct. Diuarele turcesci publica decisiunea consiliulu ministeriale, dupa care fostulu mare veziru Mahmud pasia e condamnatu a solvi statulu 100.000 livre. — Nou'a luna de 40 dille s'a cassatu si in loculu ei s'a reintrodusu cea vechia de 30 dille.

Burs'a de Vien'a de la 1. octomvre, 1872.

5%, metall.	65.44	Londra	109.—
Imprum. nat.	70.56	Argintu	108.25
Sorti d'in 1860	102.50	Galbenu	5.26
Act. de banca	874.—	Napoleond'or	8.75
Act. inst. creã.	334.—		

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU.

Eu Vilelmin'a Rix

dechiaru prin acest'a publice, cã eu, vedu'a dupa Dr. A. Rix, de 16 ani sum singur'a si unic'a producatoria a adeveratei si nefalsificatei

Past'a Pompadour originala

findu cã numai eu singura cunoscun secretulu preparatiunii. Anuciandu deci prin acest'a, cã numit'a Past'a Pompadour de acum incolo se pote aflã nefalsificata numai la lo- cuinti'a mea, Vien'a, strad'a „grosse Mohrengasse“ nr. 14. trept'a I., usi'a 62, admoniezu se nu se cumpere la nime altulu acestã pasta, fiindu cã de presente nu tienne neci unu depositu, si neci o filialã, si tote depositele de mai innainte le-am disolvatu pentru falsificãrile ob- venite. Adeverat'a Past'i Pompadour a mea, numita si Past'a Miraculosa, nu si-va sminti neci candu efectulu; succesulu acestei Paste pentru faci'a omului e preste totã acceptarea si este uniculu medilocu garantatu spre grabnic'a si sigur'a alungare a tuturor sgrabuntieloru, pete- loru, coiloru, bubitiiloru si alu niceloru de pr. facia. Garanti'a intru atãta e de secura, in cãtu daca medicin'a remane fara effectu, banii se voru dã inderetur.

Una tegula de acestã Past'a escelentã, d'impreuna cu instructiunea, costa 1 fl. 50 cr. — **Tramisu per „Nachnahme.“** Epistolele de procuratiune sunt de a se adresã cãtra Vilelmin'a Rix, Dr. Witwe, Vien'a, grosse Mohrengasse nr. 14.; pentru placerea onoratiiloru mei parti- nitori, daca mi-voru incredintiã unele comisiuni mice despre diverse articuli, voi dispune cã se se esecute fara a com- pntã vre o provisiune.

Adresse de multiamita nu se voru publicã.

[3—24]

MANTELE DE PLOIA.

Pentru caletori, economi, officiali la calea ferrata si in genere pentru toti acei individi, cari prin ocupa- tiunile si affacerile lor sunt a-dese-ori expusi ploiei, este tare de recomandat u Mantel'u a de ploia anglasa genuina, d'in materia nou-ameliorata, nedest- ructibile si nepenetrabile de apa. Aceste man- telle intre cu elegantiã si durabilitate pre tote cãte s'au fabricatu pãna acum. Este apoi de insemnatu, cã mantellele d'in cestiune sunt er totulu fara cusatura, prin urmate nici-odata nu voru avé trebuintia de re- paratura. si sunt asteliu lucrate, incãtu pre tempu frumosu se potu intorce si imbracã pre faci'a a dou'a cã redingata eleganta.

1 bucata in marime ordinãria, de 42 plocari lungime costa 10 fl., fia-cari 2 plocari ulterioari costa 1 fl. mai multu, capuce [gluge] 1 fl. bucat'a.

Depositu principalu alu fabriciei Govin si fiu in Manchester.

Lumina Lumina Lumina
frumosu bunu eftinu.

Cele mai noue lampe de petroleu, cu masinariã assecuratoriã, preabine construitã, fiacara lina in forma de fluture cã la lampele de gasu aericu (fiacar'a unei singure lampe lumineza cãtu 6 luminãri); fara indoie- la frumosa illuminatiune acest'a, si totu-si 50 percente economia facia cu ori-care alta materie de luminatu. Si spre a impedeã ori-ce concurrintiã s'au pusu pre- tii cãtu se pote de eftine, er' pentru calitatea cea mai buna se garanteza.

1 bucata lampa de cuina, completa, d'impreuna cu pe- troleu si festila, 45, 60 cr. 1 buc. lampa de cuina, de aninatu de parete sãu de plafonu, completa, cr. 85, fl. 1.20, 1.50. 1 buc. lampa de chilia, frumosa, com- pleta fl. 1, 1.20, 1.50, 1.80. 1 buc. lampa prea-frumosu adjustata, completa, fl. 2, 2.50, 3. 1 buc. lampa de salonu, bogatu decorata, prea-fina, fl. 4, 5, 6, 8, 10. 1 buc. lampa de studeatu sãu lucratu cu palãria fl. 1, 1.50, 2. 1 buc. lampa de parete pentru staule, sãu in anticamere (tinde) cr. 90, fl. 1.20. 1 buc. lampa de aternatu de grindu in staule, tinde etc. cr. 90, fl. 1.50, 2. 1 buc. lampa de aternatu in fabrice, officinã fl. 2, 2.50, 3.50. 1 buc. lampa de aternatu in sufragerie, prea- fine fl. 5, 8. 1 buc. lampa de aternatu in sufragerie, sorta prea-fina, bronzu auritu fl. 15, 20, 25.

Sub acestu pretiu alu lampelor este d'a se intielege totã adjustarea, d'impreuna cu festil'a si stiel'a.

1 palãrie de lampe, mice, de midilocu fine cr. 5, fine cr. 10, pre-fine cr. 15. 1 palãrie de lampe de midilocu mari si de midilocu fine cr. 10, fine cr. 15, prea-fine cr. 20. 1 palãrie de lampe sorta mare, de midilocu fina cr. 25, fina cr. 35, prea-fina cr. 45. 1 cotu festila de lampe cr. 4, 6, 8. 1 buc. forfeca de lampe, de ocelu cr. 25. 1 scutu pentru palãria lampel, d'a nu se arde, cr. 5. 1 scutu pentru sticla, d'a nu se sparge de cal- dura, cr. 10. 1 curãtitoriu mecanicu pentru cilindru de sticla, cr. 20. 1 tassa d'a se pune sub lampa, prea- frumosa, cr. 20, 30. 1 fesu micu pentru lampa, in for- me prea-frumose cr. 15, 25, 35. 1 scriptiu pentru ater- narea lampelor fl. 1.40, 1.80, 2.20. 1 cilindru de sticla cr. 4, 5, 6. 1 globu de sticla cr. 20, 25, 30. 1 flaconu de finichea pentru 1 pundu de petroleu cr. 30, pentru 2 pundi cr. 50.

Cumperatorii cu redicat'a capeta rabbatu de la

A. FRIEDMANN,
Vienn'a, Praterstrasse, Parterre si eta- giulu I. [3—12]